

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego

nr 13 / 2009

czerwiec 2009

Rok IV

XVII Grudziądzki Sejmik Krajoznawczy **nt.: „80 - lecie Centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu”**

Z inicjatywy członków Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK im ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi oraz Koła Miłośników Dziejów Grudziądza w dniu 23 stycznia 2009 roku w gościnnych progach Klubu „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej w Grudziądzu odbył się XVII Grudziądzki Sejmik Krajoznawczy pod hasłem „80-lecie Centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu”.

Do wygłoszenia referatów poproszono lokalnych znawców tematu. Pani Karola Skowrońska przedstawiła referat „Kawaleryjski Grudziądz”. Pan Jerzy Krzyś zaprezentował temat „Doktryna kawaleryjska, a CWK”, a kol. Stanisław Poręba przybliżył zebranym „Historię Centrum Wyszkozenia Kawalerii i jego komendantów w latach 1928 - 1939”.

W Sejmiku wzięło udział blisko pięćdziesięciu uczestników wywodzących się głównie z grona członków Koła Miłośników Dziejów Grudziądza, instruktorów krajoznawstwa z Grudziądza i ze Świecia, a także członków Koła Terenowo - Krajoznawczego PTTK nr 1 im. mjr. Henryka Gańsorowskiego. W Sejmiku wzięła również udział Pani Mariola Sokołowska - wiceprezydent Grudziądza.

Tradycyjnie też Sejmikowi towarzyszyło okolicznościowe wydawnictwo pt.: „XVII Grudziądzki Sejmik Krajoznawczy - 80 lat centrum Wyszkozenia Kawalerii w Grudziądzu”, w którym umieszczono tekst wygłoszonych referatów oraz dodatkowo artykuł autorstwa ŚP rtm. Jerzego T. Nawrockiego pt. „Zjazd Oficerów Służby Stałej Kawalerii”. Znalazł się w nim również zbiorczy wykaz - obejmujący datę i tematykę - poprzednich szesnastu Grudziądzkich Sejmików Krajoznawczych. Wydawnictwo ukazało się w ramach Biblioteki Koła Miłośników Dziejów Grudziądza i nosi kolejny numer 52.

(KCz)

Wojewódzkie podsumowanie XVI edycji Ogólnopolskiego **Młodzieżowego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”** **90-lecie istnienia Szkolnego Ruchu Krajoznawczo - Turystycznego**

Dnia 28 kwietnia 2009 roku w sali konferencyjnej Urzędu Miasta we Włocławku w ramach ogłoszonego przez ZG PTTK Roku Młodzieży odbyło się uroczyste podsumowanie etapu wojewódzkiego XVI edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu „Poznajemy Ojcowiznę”, który rokrocznie organizowany jest przez nasze Towarzystwo. Połączono je z obchodami 90-lecia istnienia zorganizowanego Szkolnego Ruchu Krajoznawczo - Turystycznego. Gości przywitał i Sejmik otworzył Prezes Kujawskiego Oddziału PTTK Lech Wojciech Krajewski. W imieniu gości przemówienie wygłosił Prezydent Miasta Włocławka Pan Andrzej Pałucki.

Część roboczą Sejmiku poprowadził Instruktor Krajoznawstwa Polski i przewodniczący Oddziałowej Komisji Krajoznawczej Henryk Wasilewski. Pierwszym punktem Sejmiku był referat „Młodzież w PTTK na przykładzie Oddziału Kujawskiego PTTK we Włocławku” przygotowa-

ny i wygłoszony przez Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa Helenę Cieślak. Jako, że impreza poświęcona była także znamienitemu Jubileuszowi w programie przewidziano również prezentację kilkunastu referatów informujących o najprężniej działających szkolnych kołach turystycznych z Włocławka i okolic. I tak swój dorobek krajoznawczo - turystyczny zaprezentowała sama młodzież wraz z opiekunami - swoimi nauczycielami z następujących szkół: I LO im Ziemi Kujawskiej we Włocławku, IV LO im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego we Włocławku, LO w Nieszawie, II LO im. Mikołaja Kopernika we Włocławku, III LO im. Marii Konopnickiej we Włocławku, Gimnazjum nr 3 we Włocławku, Gimnazjum nr 4 we Włocławku, Gimnazjum nr 7 we Włocławku oraz Gimnazjum w Stawkach. Materiały historyczne przygotowali również uczniowie Zespołu Szkół nr 16 z Torunia. Przedstawione referatu były ilustrowane bogatymi materiałami z kronik w postaci zdjęć, plakietek, dyplomów i innych pamiątek. W większości wystąpien były to prezentacje multimedialne.

Na zakończenie tej części Sejmiku krajoznawcy - uczniowie z II LO we Włocławku przygotowani przez swoich nauczycieli Larysę Krzyżańską i Henryka Wasilewskiego, zaprezentowali interesujący montaż literacko - muzyczny ukazujący piękno i przywiązanie do regionu Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Program tej części zawierał utwory poetyckie, prozę i pieśni twórców nie tylko regionalnych. W programie znalazły się utwory między innymi Marii Kuncewiczowej, Małgorzaty Pietrzak, Jerzego Pietrkiewicza czy Tadeusza Różewicza.

Kolejnym, najbardziej oczekiwanym, punktem imprezy było ogłoszenie wyników konkursu. Sześciuosobowe jury pod przewodnictwem Przewodniczącej Wojewódzkiej rady d/s Młodzieży - Julity Bąkowskiej z Oddziału Miejskiego PTTK im. Mariana Sydowa w Toruniu oceniło 41 prac napisanych przez 67 uczniów, pod opieką 25 Nauczycieli Kraju Ojczystego. Nagrody za I miejsca w postaci pięknych albumów ufundował Marszałek Województwa Kujawsko - Pomorskiego. Pozostali uczniowie zostali uhonorowani nagrodami Prezydenta Miasta Włocławka. Prace zdobywców pierwszych miejsc zostały wysłane do Warszawy na eliminacje centralne.

Wśród laureatów, którzy zdobyli pierwsze miejsca znaleźli się: Klaudia Śniadecka ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie (opiekun Jadwiga Szałacińska), Oliwia Głowaciuk, Rafał Rzepka, Martin Szulc i Jacek Trojanowski ze Szkoły Podstawowej nr 16 w Toruniu (opiekun Teresa Karasiewicz i Mariola Szwertner - Antonowicz), Dominika Wysocka i Marcin Wysocki ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żninie (opiekun Małgorzata Janicka), Katarzyna Jazwińska z Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie (opiekun Renata Żuchowska), Katarzyna Jaworska i Agnieszka Olszewska z Gimnazjum Zespołu Szkół nr 16 w Toruniu (opiekun Ewa Skulska - Dzik), Joanna Rudzka z Liceum Ogólnokształcącego w Lipnie (opiekun Anna Rudzka), Artur Kaczmarek, Piotr Orzelski i Dawid Latopolski z Liceum Ogólnokształcącego w Nieszawie (opiekun Maciej Marjański), Milena Romanowska z Gimnazjum w Stawkach (opiekun Agnieszka Marjańska), Adam Citkowicz i Dawid Gic z Zespołu Szkół w Gąsawie (opiekun Anna Winiarska), Marta Włodkowska ze Szkoły Podstawowej nr 16 w Toruniu (opiekun Ewa Skulska - Dzik), Jan Wypijewski z I Liceum Ogólnokształcącego we Włocławku (opiekun Grażyna Martynowicz), Julia Kobus z Gimnazjum w Kruszynie (opiekun Dorota Ryniec - Kilanowska). Po wręczeniu nagród i podziękowaniu nauczycielom wszyscy uczestnicy Sejmiku i laureaci konkursu z opiekunami zostali zaproszeni na wspólny obiad

(Helena Cieślak - Włocławek)

Grudziądzka Cytadela znowu otwarta

Grudziądzka Cytadela znów otworzyła swoje bramy dla grudziądzan i turystów. Zwiedzanie Cytadeli jest nie lada gratką, ponieważ obiekt ten jest zajmowany przez wojsko i tylko dwa razy w roku (11 Listopada w dniu Święta Odzyskania Niepodległości oraz w dniu Święta Konstytucji 3 Maja) organizowane są dni tzw. „Dni otwarte Twierdzy”.

Grudziądzka Cytadela jest jedną z największych twierdz w Polsce, wybudowaną w XVIII wieku na rozkaz króla Prus Fryderyka II, jest jedną z największych twierdz pruskich i jedyną niezdobytą przez wojska napoleona - grudziądzką cytadelę - można było - bezpłatnie i z przewodnikami grudziądzkiego Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi - zwiedzać w dniu 3 maja. Podczas trwającego około 1,5 godziny spaceru po cytadeli można było poznać historię i ciekawostki z życia twierdzy. Zwiedzający mogli z bliska obejrzeć rawelin pierwszy bramny, suchą fosę, w której krzyżował się ogień z barków sąsiadujących bastionów oraz Wielki Magazyn, z którego rozpościerał się wspaniały widok na Kotlinę Grudziądzką. Atrakcją dla osób, które nie mają klaustrofobii, było zejście do chodników komunikacyjnych pod bastionem III, położonych 11 metrów poniżej poziomu dziedzińca.

Wojsko Polskie, które jest gospodarzem grudziądzkiej cytadeli dla zwiedzających przygotowało wystawę broni używanej podczas Powstania Warszawskiego. Smakosze wojskowej kuchni mogli posmakować prawdziwej żołnierskiej grochówki. Dla miłośników historii Twierdzy Grudziądz i samego Grudziądza przygotowane były stoiska z wydawnictwami o mieście i fortyfikacjach. Na miejscu można było też wybić specjalną monetę z cytadelą i herbem Grudziądza.

(KCz)

XXXIX Centralny Zlot Krajoznawców „Kraków 2009”

W dniach od 19 do 23 sierpnia 2009 roku Oddział Krakowski PTTK organizuje kolejny XXXIX już Centralny Zlot Krajoznawców „Kraków 2009”. Przez pięć dni trwania zlotu odbędą się wycieczki w najciekawsze miejsca na terenie Krakowa oraz powiatów - chrzanowskiego, krakowskiego, limanowskiego, myślenickiego, oświęcimskiego, wadowickiego i wielickiego. Organizatorzy przygotowali również cztery wycieczki przedzlotowe: Szlakiem Jana Pawła II, Twierdza Kraków - forty, które broniły Krakowa, Dłubniański Park Krajobrazowy i Ojcowski Park Narodowy oraz Kraków - mniej znane zabytki Starego Miasta. Przy okazji trzeba dodać, że wysokość wpisowego znacznie przerzedzi liczbę wielokrotnych uczestników CZAK-ów.

(KCz)

XVI Finał Centralny Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” 2009

W dniu 5 czerwca 2009 roku w Poznaniu odbyło się uroczyste wręczenie nagród tegorocznym laureatom XVI edycji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę”. Wśród nagrodzonych znajdują się również młodzi krajoznawcy z naszego województwa. I tak w kategorii szkoły podstawowe - prace zbiorowe laureatami zostali Oliwia Głowaciuk, Rafał Rzepka, Martin Szulc i Jacek Trojanowski ze Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół nr 16 z Torunia za pracę pt. „Byliśmy, zobaczyliśmy, zapamiętamy” (opiekunowie Teresa Karasiewicz i Mariola Szwertner - Antonowicz). W grupie szkół ponadgimnazjalnych w kategorii prace indywidualne wyróżniono Joannę Rudzką z Liceum Ogólnokształcącego w Lipnie za pracę „Spieszmy się poznać nasze korzenie, ludzie tak szybko odchodzą” (opiekun Anna Rudzka), a w kategorii prace zbiorowe laureatami zostali Artur Kaczmarek, Piotr Orzelski, Dawid Latopolski z Liceum Ogólnokształcącego w Nieszawie za pracę „Kapłani w służbie parafii i miasta Nieszawy” (opiekun Marian Marjański). Natomiast w kategorii „Za wytrwałość” wyróżnienie otrzymali Adam Citkowicz i Dawid Gic z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. J. Dziubińskiej w Gąsawie za pracę „Ziemia Kcyńska” (opiekun Anna Winiarska).

W imieniu wszystkich Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego proszę przyjąć - Szanowni Laureaci - jak najserdeczniejsze gratulacje i życzenia wielu dalszych, owocnych i twórczych poszukiwań, a Nauczycielom Kraju Ojczystego nie mniej serdecznie dziękujemy za inspirowanie młodzieży, za okazywaną im pomoc. Bez Waszego wielkiego zaangażowania, sukcesy te nie byłyby tak znaczne.

(KCz)

Poznajmy się ...

Oddziałowa Komisja Krajoznawcza i Ochrony Przyrody

W poprzednim numerze „Krajoznawcy Kujawsko - Pomorskiego” w tym cyklu przedstawiona została komisja Krajoznawcza działająca w strukturach Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. W wyniku przeprowadzonych wyborów po sześciu latach działalności zmienił się zakres działania oraz skład osobowy tej Komisji. Otóż biorąc pod uwagę zbieżne cele jakie przyświecają Komisji Krajoznawczej oraz Komisji Ochrony Przyrody działające grudziądzkiego Oddziału postanowili połączyć działania tych dwóch ciał i utworzyli wspólną Komisję Krajoznawczą i Ochrony Przyrody. Po gorącej dyskusji wybrano nowe władze Komisji w składzie: przewodniczący - Piotr Łukiewski (IKR), zastępca przewodniczącego - Henryk Pasik (IKP), sekretarz - Monika Nikolajew - Banaszewska oraz członkowie - Krzysztof Czerepowicki (IKP), Jan Kamiński (IKP) oraz Wiesław Podsiadły (IKR). Nowo wybranym władzom należy życzyć owocnej działalności, szeregu udanych w realizacji pomysłów i niestrudzonego propagowania krajoznawstwa i zagadnień ochrony przyrody.

(Henryk Stopikowski - Grudziądz)

III Konkurs Wiedzy Krajoznawczej **„Znam powiat grudziądzki i jego stolicę”**

Działacze Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w miesiącu wrześniu 2008 roku ogłosili dwuetapowy konkurs krajoznawczy. Skierowany on był do uczniów szkół wszystkich szczebli. W dniu 6 czerwca 2009 roku w ramach organizowanego przez Wojskowe Koło PTTK „OSeSeK” VII Rajdu Pieszego „Dni Grudziądzka” w malowniczej scenerii grudziądzkiej Cytadeli został rozegrany finał III Konkursu Wiedzy Krajoznawczej „Znam powiat grudziądzki i jego stolicę”. Jako, że w tym roku przypada 10 rocznica reaktywowania powiatu grudziądzkiego konkurs został rozegrany pod Honorowym Patronatem Starosty Grudziądzkiego Pana Marka Szczepanowskiego. Członkami konkursowego jury byli kol. kol. Henryk Pasik - IKP, Krzysztof Czerepowicki - IKP oraz Jan Kamiński - IKP. Głównym autorem pytań konkursowych był Krzysztof Czerepowicki.

W trakcie finałowej rozgrywki najlepszymi wiadomościami wykazali się:

- w kategorii szkoły podstawowe:
  - I miejsce - Mateusz Figura ze Szkoły Podstawowej nr 11,
  - II miejsce - Jesika Koźmińska ze Szkoły Podstawowej nr 21,
  - III miejsce - Marcin Saffenreuther; ze Szkoły Podstawowej nr 3.
- w kategorii szkoły ponadgimnazjalne:
  - I miejsce - Marta Bajster - z MKT - PTTK nr 57 „Zawrat”,
  - II miejsce - Damian Drzymalski - z Bursy Caritas,
  - III miejsce - Jakub Szyńkielewicz. - z MKT - PTTK nr 57 „Zawrat”

Zwycięzcy zostali uhonorowani nagrodami rzeczowymi i cennymi książkami oraz dyplomami. Nagrody książkowe ufundował Starosta Grudziądzki, natomiast nagrody rzeczowe grudziądzki Oddział PTTK. Nagrodę specjalną dla najlepszego zawodnika finałów ufundował przewodniczący Regionalnego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Województwa Kujawsko - Pomorskiego. Otrzymał ją Mateusz Figura, który odpowiedział prawidłowo na 60 % pytań.

(KCz)

Konkurs Wiedzy Krajoznawczej „Ks. ppłk. dr. Władysław Łęga - **patron grudziądzkiego Oddziału PTTK”**

W tym samym czasie grudziądzki Oddział PTTK zorganizował i przeprowadził konkurs dla młodzieży szkół grudziądzkich. Poświęcony on był patronowi Oddziału - księdzu Władysławowi Łędze. I w tym konkursie młodzież popisała się ogromną wiedzą z zakresu życia i działalności tego zasłużonego krajoznawcy - przed blisko 90 laty - twórcy Oddziału PTK w Grudziądzu.

W wyniku zaciętej rywalizacji laureatami konkursu zostali:

- w kategorii szkoły podstawowe:
  - I miejsce - Kamil Kaźmierczak ze Szkoły Podstawowej nr 5,
  - II miejsce - Paulina Trelewicz ze Szkoły Podstawowej nr 11,
  - III miejsce - Paweł Kucab ze Szkoły Podstawowej nr 21;
- w kategorii szkoły ponadgimnazjalne:
  - I miejsce - Lidia Goździk z IV Liceum Ogólnokształcącego,
  - II miejsce - Anna Bach z IV Liceum Ogólnokształcącego,
  - III miejsce - Paweł Faks z Zespołu Szkół Technicznych.

I w tym konkursie do zdobycia były cenne pozycje książkowe, które na pewno znajdują poczesne miejsce w domowych biblioteczkach. Nagrody te ufundował Zarząd Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi.

(KCz)

*WYDAWCA: Regionalne Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko - Pomorskiego
z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Za Basenem 2*

NAKŁAD: 20 egzemplarzy + wersja elektroniczna

*ADRES DO KORESPONDENCJI: Krzysztof Czerepowicki 86-300 Grudziądz ul. Władysława Łęgi 5/41
e-mail: krzysztofczerepowicki@o2.pl*